

deomed®

Deomed Medikal Yayıncılık

Edlef Bucca-Lassen

**Hekim ve Hasta için Zor Görüşme** / Tıpta Olumsuz Tanıyı İnsanca Açıklamak

Çeviri / A. Namal

16.5 x 24 cm, XVI + 112 Sayfa

ISBN 978-975-8882-21-2

Birinci baskı © Deomed, 2010.

www.deomed.com

## Son Söz

“Her şeyden önce genç yaşlardayken annemin, kendi annesine zor haberi nasıl sakin, ciddi ve dürüst olarak verebildiğini yaşadım. Yani ağır gerçeğin ne kadar iyi açıklanabileceğini...” diye yazmıştım girişte. O akşamüzeri, hala anılarımda sessizliği anımsatarak, ama parıldayarak durur.

18 yaşındaydım ve annem ile onun ebeveynlerinin yanında yetiştiğim Danimarka-Almanya sınırında, Marsch kıyısındaki bir köydeydim. Büyükbabam o sırada 85 yaşındaydı. Yaşamı boyunca çevresine ışıklar saçan bir insandı. Bu öyle bir ışıltıydı ki yaşı ilerlediği halde azalmamış, aksine artmıştı. Varlığını üç sözcükle tanımlamam gerekse, bunlar: Anlayış, koşulsuz sevgi ve mizah olurdu.

Ekim ayında büyükannem yorulmuştu, kendisini hasta hissediyordu, sarılık olmuştu. Doktor kendisini birkaç kez ziyaret etti ve Kasım ayının ortasında, hemşire olan annemin haftalardır tahmin ettiği şeyi doğruladı: Sarılığın nedeni karaciğer metastazıydı. Kitapta belirttiğim gibi, o zamanlar hastalara tanıyı açıklama alışkanlığı yoktu, sadece yakınlarına söylenirdi. Büyükannem için de böyle oldu.

Bir hafta sonra sarılık kayboldu, büyükannem kendisini daha iyi hissetti. Orta yaşlardan itibaren safra kesesindeki taşlar nedeniyle zaman zaman sarılık geçirdiği için durumunu ciddiye almıyordu ve “tekrar sağlığıma kavuşunca” diye konuşmaya başladı. Oysa annem, büyükbabam ve ben, bir daha hiç sağlığına kavuşamayacağını biliyorduk.

Bunu ağır, eziyet verici haftalar izledi. Ölümün gün be gün yaklaştığı süreçte aynı çatı altında yaşamak ve birbirine karşı dürüst olmamak son derece güçtü. Zor olan sadece bu değildi. Karanlık, mahzun ve bunaltıcı bir şey eşlik ediyordu bize. Konuşurken de, susarken de huzursuzluk ve tasa vardı. Anamlı olan konuşulmuyordu, söylenen sözler ile susarken kastedilenler birbirinden tamamen farklıydı.

Annem, “onu” yapmaya karar verdi ve kararını hayata geçirdi. Hayata geçirirkenki tarzı, o zaman beni derinden etkilemişti, bugün de hala etkiliyor. Bu tarz, benim bakış açımı belirledi, bu konuya duyarlılığımı artırdı ve şekillendirdi.





Ekonomik durumumuz mütevazı idi. Hiç yoksulluk çekmedik, ama paramız günlük harcamalarımıza yetebilsin diye tutumlu olmak zorundaydık. Çiçek, bahçemizde yetişirdi, oradan toplardık, para harcadığımız bir şey değildi.



Büyükannem hayatı boyunca çiçekleri sevmiştir ve yıllar önce bir kız arkadaşında orkide görmüştü. Onu öyle güzel (inanılmaz güzellikte) bulmuştu ki, yıllar sonra bile renklerinin inceliğini, renkler arasındaki geçişlerin ne kadar akıcı ve berrak olduğunu, ne muhteşem bir çiçek olduğunu anlatırdı. Kendisinin hiç orkidesi olmamıştı.

Kasım ayı sonunda annem Tondern'den bir orkide ısmarladı, o zamanlar Danimarka'nın bir kenar şehrinde orkide satan çiçekçi dükkanı yoktu, böyle bir çiçek sadece ısmarlanabilirdi.

Orkide Aralık başında geldi. Annem onu bir vazo içine sevgiyle yerleştirdi. Akşamüzeri vazoya birlikte annemin yanına oturdu ve ona, bunun kendisi için Noel armağanı olduğunu açıkladı: "Bunu sana şimdi veriyorum anne, çünkü Noel'de ona sevinip sevinemeyebileceğini bilmiyorum."

Büyükannem anladı ve dedi ki: "Teşekkürler sevgili kızım, bana söylediğin için teşekkür ederim." Orkide için teşekkür etti ve aynı zamanda huzur getiren dürüst haber için.

O günü, açık olarak ve dürüstçe birbirimizle konuşabildiğimiz haftalar izledi: Hayat üzerine, ölüm üzerine ve ölümden sonraki yaşam üzerine. Büyükannem inancı kuvvetli bir kişiydi, inancı sadece dini törenlerde dua okumakla sınırlı değildi. Bütün düşüncesi ve davranışlarını inancı belirliyordu. Benim anılarımda onun son haftaları, bizi teselli eden, üzgün olduğumuzda bakışlarımızı gökyüzüne yönlendirerek bize cesaret aşıladığı, yakın olan ayrılıktan değil, öbür tarafta yeniden kavuşacak olmamızdan söz ettiği bir zaman dilimiydi. Gücümüzü, sözlerimizi süzgeçten geçirmek için müsrifçe harcamadığımız ve hep birlikte susabildiğimiz bir zaman kesiti...

Noel Yortusu'ndan bir gün önce komaya girdi ve bir daha uyanmadı. Yortu'nun ikinci günü öldü.

Başucundaki komodinde, vazunun içinde orkidesi duruyordu.